

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 20CoP/58/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1516213148
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Darina Kriváňová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2017:1516213148.2

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte v zložení: predsedníčka senátu JUDr. Darina Kriváňová a členovia senátu JUDr. Michaela Králová a JUDr. Ivana Jahnová vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: D. D., N.. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom M. X/A, Bratislava, dieťa rodičov, matky: R. D., N.. XX.XX.XXXX, A. A., Y. XX, zastúpenej: JUDr. Petra Baňáková, advokátka, so sídlom Koceľova 2, Nitra a otca: C. D., N.. XX.XX.XXXX, A. A., W. T. XXXX, na návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava V č.k. 20P/203/2016-23 zo dňa 21. septembra 2016 takto

rozhodol:

Krajský súd v Bratislave uznesenie Okresného súdu Bratislava V č.k.20P/203/2016-23 zo dňa 21. septembra 2016 **p o t v r d z u j e .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Bratislava V uznesením č.k. 20P/203/2016-23 zo dňa 21. septembra 2016 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým otcovi maloletej uložil povinnosť na čas do právoplatnosti rozhodnutia vo veci vedenej na okresnom súde pod spisovou značkou 20P 209/2016, platiť výživné v nevyhnutnej miere na maloleté dieťa: D. D., N.. XX.XX.XXXX v sume 150 eur mesačne, vždy do 15. dňa v každom mesiaci vopred k rukám matky, počnúc dňom 20.09.2016.

2. Návrhom zo dňa 12.09.2016, ktorý bol doručený súdu dňa 14.09.2016, žiadala matka, aby súd nariadil neodkladné opatrenie a zveril maloletú D. D. do jej osobnej starostlivosti s tým, že ju bude zastupovať a spravovať jej majetok a otec bude oprávnený stýkať sa s maloletou po predchádzajúcom dohovore neobmedzene v prítomnosti matky. Rodičia sú povinní v prípade, ak sa styk zo závažných dôvodov nebude môcť uskutočniť, oznámiť si navzájom túto skutočnosť najneskôr do 24 hodín pred začiatkom styku, inak bezprostredne po jeho vzniku. Otec je povinný platiť na maloletú D. výživné v nevyhnutnej miere vo výške 150 eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky.

3. V návrhu uviedla, že maloletá D. sa narodila po rozvode manželstva jej rodičov, preto úprava práv a povinností k nej na čas po rozvode nebola predmetom konania o rozvod manželstva. Otec sa zo spoločnej domácnosti odsťahoval v decembri 2015. Maloletá býva s matkou v 3-izbovom byte, ktorý je vo vlastníctve jej rodičov. Príjem matky pozostáva z materskej vo výške cca 888 eur, prídavky na dieťa zatiaľ nepoberá a ani príspevok na dieťa pri narodení jej ešte nebol vyplatený. Jej nevyhnutné mesačné výdavky sú: náklady na bývanie 140 eur /po nahlásení maloletej sa zvyšujú na 165 eur/, plyn 3 eurá, RTVS 4,64 eur, TV Orange 20,98 eur, životné poistenie 51,47 eur a úver na byt 400,53 eur. Výdavky na maloletú predstavujú: výživa 50 eur, ošatenie 45 eur, bývanie 82,50 eur, lieky/očkovanie 15 eur a hygienické potreby 40 eur. Ďalšie jednorazové výdavky dieťaťa sú: elektronická pestúnka 159 eur, odsávačka mlieka 88 eur, kočík 586 eur, hniezdo do postielky 46 eur, posteľná bielizeň 15 eur, perinka 13 eur, deky 20 eur, teplomer 34 eur, bavlnené plienky 30 eur. Maloletá je zdravá, užíva bežné lieky ako novorodenec, je dojčená. Od narodenia otec pre maloletú nezakúpil žiadne ošatenie, lieky a ani žiadnym iným spôsobom na jej výchovu a výživu neprispel.

4. Otec je jediným spoločníkom a konateľom v 3 spoločnostiach spravujúcich medicínske centrum V., v tomto centre pôsobí ako generálny riaditeľ. Je tiež konateľom v ďalšej spoločnosti. Jeho predpokladaný príjem je cca 1 500 eur netto. Dňa 12.08.2016 uzavrel nové manželstvo, jeho manželka v V. pracuje na pozícii prevádzkového a marketingového riaditeľa s neznámym príjmom. Bývajú v rodinnom dome s nájomným asi vo výške 800 eur, v spoločnej domácnosti žije s nimi aj manželkin 10 ročný syn z predchádzajúceho vzťahu. Otec vlastní motorové vozidlo v hodnote cca 10 000 eur. V priebehu tehotenstva matky štyrikrát uhradil splátku úveru na byt v plnej výške, t.j. 4x400,53 eur za 01/2016-04/2016. Následne do 07/2016 prispieval na splátku úveru v polovičnej výške a od 08/2016 sa na platení úveru nepodieľa. Na výbavičke pre dieťa sa nepodieľal, ďalšiu vyživovaciu povinnosť nemá.

5. K návrhu matka predložila rodný list maloletej D., rozhodnutia Sociálnej poisťovne o nároku matky na materské od 09.2016, doklad o úhrade splátky úveru, výpis z účtu v L. A. /dôkaz o úhrade nákladov matky/, internetový výpis z obchodného registra obchodnej spoločnosti B., B..T..Y., V. B., B..T..Y., V. Y. B., B..T..Y., V. P., B..T..Y.. a čiastočný výpis z LV č. 2704, k.ú. Petržalka. Rozsudkom okresného súdu zo dňa 29.06.2016, č.k. 6C 14/2016-30, právoplatným 22.07.2016, súd manželstvo rodičov maloletej rozviedol.

6. Okresný súd právne vec posúdil podľa § 324 ods. 1, 2, 3 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok účinný od 01.07.2016 /ďalej len CSP/ pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení môže súd na návrh nariadiť neodkladné opatrenie. Na konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je príslušný okresný súd. Neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením. Právne vec posúdil tiež podľa § 325 ods. 1 a 2, § 234 ods. 2, § 329 ods. 1, 2 a 3 CSP a podľa § 360 ods. 1 a § 366 CMP.

7. Podľa § 366 CMP neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

8. V odôvodnení uznesení okresný súd poukázal na cieľ neodkladných opatrení, ktorým je provizórna (dočasná) úprava pomerov účastníkov konania s cieľom umožniť ničím nerušené rozhodovanie vo veci samej. Dočasné rozhodnutie môže slúžiť aj ako záruka efektívnosti budúceho núteného výkonu súdneho rozhodnutia. Takéto rozhodnutie je dočasné, nie je rozhodnutím vo veci samej. Účelom tohto inštitútu je rýchla a dočasná úprava právnych pomerov účastníkov. V konaní o starostlivosti súdu o maloleté deti môže byť tiež nariadené neodkladné opatrenie, avšak súd musí starostlivo uvážiť, či sú pre také opatrenie splnené všetky zákonné podmienky.

9. Keďže neodkladné opatrenie nie je konečným rozhodnutím, jeho nariadením navrhovateľ nenadobúda definitívne práva, o ktorých bude rozhodnuté až rozhodnutím vo veci samej. Z charakteru predbežného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením súd nemusí zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie. To však neznamená, že ho súd môže vydať len na základe tvrdení navrhovateľa, bez osvedčenia aspoň základných skutočností, ktoré by umožnili prijať záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, a bez osvedčenia nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy. Neodkladné opatrenie súd vydá vtedy, ak má preukázané, že riešenie situácie maloletého dieťaťa neznesie odklad, t. j. keď je priamo ohrozená jeho výživa, alebo keď musí byť okamžite vyňatý z doterajšieho výchovného prostredia, prípadne, ak ide o iné dôležité záujmy. Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa. Základným predpokladom prípustnosti a dôvodnosti neodkladného opatrenia je teda tvrdenie a osvedčenie existencie právneho vzťahu medzi účastníkmi konania a potreba bezodkladne upraviť pomery alebo existencia obavy, že exekúcia bude ohrozená.

10. Matka sa návrhom domáhala, aby súd zaviazal otca platiť na maloletú výživné v nevyhnutnej miere v sume 150 eur mesačne z dôvodu, že od narodenia pre ňu nezakúpil žiadne ošatenie, lieky a ani žiadnym iným spôsobom na jej výchovu a výživu neprispel. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorý trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť /§ 62 ods. 1 Zákona o rodine/. V danom prípade mal súd za to, že boli splnené podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia v časti návrhu týkajúceho sa uloženia povinnosti otcovi platiť na maloletú výživné v nevyhnutnej miere. Dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana, bola hodnoverne osvedčená, keď súd má za to, že vzhľadom na okolnosti prípadu je ohrozená výživa

maloletej bez uloženia povinnosti otcovi platiť na jej výživu v rozsahu zodpovedajúcom v nevyhnutnej miere. Rodičia maloletej detí spolu nežijú, nehospodária spolu, maloletá je v osobnej starostlivosti matky, otec si v zmysle návrhu svoju vyživovaciu povinnosť k maloletej neplní, všetky potreby dieťaťa zabezpečuje výlučne matka. Vzhľadom na existujúcu situáciu vznikla a pretrváva potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov konania na zabezpečenie ochrany práv a právom chránených záujmov maloletej, ktorej záujmom je v tomto prípade aj pomerné zabezpečovanie jej výživy zo strany nielen matky, ale aj zo strany otca tak, aby boli pokryté jej odôvodnené a nevyhnutné potreby výživným v nevyhnutnej miere. Vyživovacia povinnosť rodičov k maloletým deťom je ich zákonnou povinnosťou, ktorú si rodičia musia plniť bez ohľadu na ich ostatné výdavky od narodenia detí. Keďže si nariadenie neodkladného opatrenia vyžaduje aj záujem maloletého dieťaťa, súd otca neodkladným opatrením na čas do právoplatného skončenia konania o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej, zaviazal platiť výživné v nevyhnutnej miere v sume 150 eur mesačne počnúc dňom nariadenia neodkladného opatrenia tak, aby nebolo maloleté dieťa ohrozené na výžive. Súd dáva do pozornosti, že neodkladným opatrením možno nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere. Výživné v nevyhnutnej miere je treba rozlíšiť od bežného výživného, ktoré smeruje k uspokojovaniu všetkých potrieb maloletého dieťaťa a určuje sa na základe riadne vykonaného dokazovania a podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine. Výživné v nevyhnutnej miere má však slúžiť len na zabezpečenie tých najnevyhnutnejších potrieb dieťaťa, ide o prežitie dieťaťa. Na základe vyššie uvedených skutočností rozhodol súd tak, že návrhu matky vyhovel a nariadil neodkladné opatrenie, ktorým otcovi maloletej uložil povinnosť platiť výživné v sume 150 eur mesačne k rukám matky.

11. Proti uzneseniu podal odvolanie otec maloletej, ktorý nesúhlasil s výškou výživného v sume 150 eur mesačne a žiadal, aby súd určil výšku výživného, ktorá zodpovedá jeho možnostiam a schopnostiam platiť výživné na maloletú.

12. V odvolaní otec uviedol, že maloletá D. D. žije v spoločnej domácnosti s navrhovateľkou, z ktorej on odišiel 14.12.2015, v 3 izbovom byte v Petržalke, ktorý majú v podielovom spoluvlastníctve s matkou maloletej. Ak matka v návrhu uvádza, že záujem o maloletú po narodení z jeho strany bol primeraný a od narodenia do dňa podania návrhu maloletú nevidel, nebolo to na základe toho, že nemal záujem dcéru po narodení vidieť, ale tým, že nebýva v spoločnej domácnosti spoločne s maloletou a jej matkou a chcel prvú návštevu realizovať až po "šestonedelí", aby maloletú nijako neohrozil na zdraví. Po dohode s matkou som dcéru navštívil ešte pred ukončením "šestonedelia" spoločne s mojou manželkou. Počas tehotenstva 4 mesiace platil hypotekárny úver v plnej výške, to je 400,53€, preto neprišiel žiadnu vec do výbavy maloletej. Na účet Slovenskej sporiteľne posielal sumu 600€, a to z dôvodu požiadavky zo strany banky, kde táto čiastka predstavuje jeden a pol násobok mesačnej splátky úveru. Na účte zostali len prostriedky určené na splátku, zvyšnú sumu vybral. Keďže je polovičný vlastník bytu a tiež spoludlžník na hypotekárnom úvere, suma, ktorú platil navyše bola vo výške 801,06€. Na spoločnom stretnutí s právnymi zástupcami navrhol, že túto sumu nebude od navrhovateľky požadovať späť, nech to použije na nákup výbavy pre maloletú.

13. V návrhu navrhovateľka rozpísala jednorazové výdavky na maloletú v sume 991€, po rozdelení sumy na polovicu, nakoľko má aj navrhovateľka vyživovaciu povinnosť voči maloletej v rovnakej miere ako otec, týmto "prispeľ" v sume 495,50€, pričom zo sumy 801,06€ jej stále zostáva 305,56€, ktoré samozrejme nebude požadovať vrátiť, ale nech z toho navrhovateľka kúpi potrebné veci pre maloletú. Dcéru od prvého stretnutia navštívil spolu s manželkou štyrikrát, pričom pri každej návšteve maloletej doniesli veci, ktoré pre ňu nakúpili, spolu v hodnote cca 227,52€. Navyše navrhovateľke jeho manželka podarovala pre dcéru dva fusaky, jeden do autosedačky a druhý do kočíka a tiež perinku a vankúšik, pričom všetko bolo vyprané v čistiarni v hodnote 56€.

14. Na výške výživného v sume 150€ sa s navrhovateľkou dohodli ešte pred narodením maloletej, pričom navrhovateľka mala inú požiadavku. S touto sumou otec súhlasil aj napriek mojej finančnej situácii a prvé výživné poslal dňa 27.09.2016, ale v súčasnosti mu finančná situácia nedovoľuje prispievať na výživu maloletej vo výške 150€ a preto žiadal odvolací súd, aby vypočítal výšku výživného na najbližšom pojednávaní. Namietal sumu 1500€ netto, ktorá je údajne jeho predpokladaným príjmom. Nevie ako navrhovateľka dospela k tejto sume, ale napriek tomu, že je konateľom v troch spoločnostiach, ktoré spravujú medicínske centrum V., na S. XX-XX, Bratislava, a kde pôsobí na manažérskej pozícii ako General Manager, z týchto spoločností mu neprichádza žiadny mesačný príjem a konsolidovaný hospodársky výsledok za tieto právne subjekty za rok 2015 a január až august 2016 je záporný. Jediný

príjem mal zo spoločnosti B. B.. B. T..Y.. vo výške 400€ v hrubom ako odmena konateľa, od 01. 09. 2016 je vo výške 100€ v hrubom z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov spoločnosti B. B. .T..Y.. Otec uviedol, že s manželkou žijú z odmeny, ktorú dostáva ako konateľ v spoločnosti B., z výplaty manželky a z úspor, ktoré obaja majú. Napriek tomu, že ešte nie sú s navrhovateľkou vysporiadaní, čo sa týka podielového a bezpodielového spoluvlastníctva, otázku úspor už vyriešili s tým, že on si nebudem nárokovať na jej úspory a ona na jeho. K nevyhnutným výdavkom otca patria náklady na bývanie 800€ (z toho 400€ odporca, 400€ terajšia manželka), životné poistenie P. 70€ a P. 10€, spotrebný úver 175,38€, strava 200€ pohonné hmoty 100€, spolu: 955,38€. Tieto výdavky hradí otec maloletej z úspor, ktoré má a tiež z výplaty a úspor manželky.

15. Krajský súd preskúmal vec, v ktorej nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania § 2 ods. 1, § 65, § 66, § 360 a nasl., § 395 ods. 1, ods. 2 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok, § 324 ods. 1, § 329 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné.

16. Uznesenie súdu prvej inštancie odvolací súd v celom rozsahu potvrdil, pretože je vo výroku vecne správne a keďže sa v celom rozsahu stotožňuje s dôvodmi (skutkovými a právnymi) uznesenia, ako správnymi, toto uznesenie už ďalšie dôvody neobsahuje (§ 387 ods. 1, ods. 2 C.s.p.). Akékoľvek dôvody uvádzané odvolacím súdom na zdôraznenie správnosti napadnutého uznesenia by bolo len zopakovaním skutkových a právnych dôvodov uvedených súdom prvej inštancie. Pre úplnosť a na doplnenie správnosti odvolací súd považuje za potrebné uviesť ešte nasledovné.

17. Podľa § 325 ods. 1 C.s.p. neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

18. Podľa § 325 ods. 2 písm. d/ C.s.p. neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala.

19. Podľa § 366 C.m.p. neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

20. V zmysle tohto ustanovenia výživné v nevyhnutnej miere je určené len na uspokojovanie základných, osobných a životných potrieb oprávneného a nie je rozhodujúce, že povinný je schopný platiť aj vyššie dávky výživného. Výživné priznané neodkladným opatrením má nevyhnutnú mieru jeho plnenia aj pre oprávnenú osobu a má postačovať na uhrádzanie základných životných potrieb.

21. Neodkladné opatrenie, ktorým súd ukladá platenie výživného v nevyhnutnej miere možno nariadiť bez zreteľa na to, o aké výživné ide. Dôležité je len to, že sa uplatňuje nárok na výživné, ktorého právny dôvod spočíva v ustanoveniach Zákona o rodine, to znamená, že výživné poskytované na inom než zákonom podklade nemožno chrániť neodkladným opatrením. Z ustanovenia § 62 ods. 1 Zákona o rodine vyplýva, že plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Medzi jednotlivými druhmi vyživovacej povinnosti má vyživovacia povinnosť rodičov k deťom významné postavenie. Vyživovacia povinnosť zaťažuje oboch rodičov, bez ohľadu na to, či sa dieťa narodilo v manželstve. Pre zákonný vznik tejto vyživovacej povinnosti je relevantnou objektívna právna skutočnosť narodenia dieťaťa, jej zánik zákon spája s nadobudnutím schopnosti dieťaťa samostatne sa živiť. V tejto veci je aktívne legitimovaný ten, komu patrí zákonom ustanovený nárok na výživné a osvedčí ho spôsobom, ktorý predpisuje Zákon o rodine, teda uvedie a osvedčí rodinný vzťah, ktorý opodstatňuje platenie výživného. Osvedčenie nariadenia neodkladného opatrenia vyžaduje aj schopnosti a možnosti povinného platiť výživné v zmysle Zákona o rodine.

22. Podľa ustanovenia § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič, bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Napriek tomu, že sa osvedčujú schopnosti a možnosti povinného rodiča, obsahom neodkladného opatrenia bez zreteľa na to, ktorý druh vyživovacej povinnosti sa má plniť, je výživné v nevyhnutnej miere.

23. Pri určení výživného v nevyhnutej miere sa rozsah výživného v neodkladnom opatrení zásadne odlišuje od jeho rozsahu v konečnom rozhodnutí, okrem prípadu, ak nevyhnutná miera je súčasne aj limitom schopností a možností povinného. Výrok neodkladného opatrenia nepredurčuje obsah meritórneho rozhodnutia, pritom výživné v nevyhnutej miere je určené len na uspokojovanie základných osobných životných potrieb oprávneného a nie je rozhodujúce, že povinný je schopný platiť aj vyššie dávky výživného. Výživné priznané neodkladným opatrením má nevyhnutnú mieru jeho plnenia aj pre oprávnenú osobu. Výživné bez ohľadu na oprávnené potreby navrhovateľa má postačovať na uhrádzanie základných životných potrieb a tento limit sa vzťahuje na všetky druhy vyživovacích povinností. Začiatkom plnenia vyživovacej povinnosti je deň rozhodnutia o neodkladnom opatrení, pričom týmto opatrením o platní výživného v nevyhnutnej miere sa nerozhodlo o tom, že je daný základ pre určenie vyživovacej povinnosti v konaní vo veci samej.

24. Podľa ustanovenie § 329 ods. 1 C.s.p. súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúču a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Pri prijímaní takéhoto opatrenia, ktoré je opatrením dočasným a neodkladným, prevláda požiadavka rýchlosti konania nad úplným preukázaním uplatneného nároku. Aj v konaní o neodkladnom opatrení musí súd hodnotiť vykonané dôkazy, pritom (pri súčasnom preukázaní potreby dočasnej úpravy pomerov strán) rozhodné skutočnosti, (predovšetkým nárok sám) nemusia byť spoľahlivo preukázané. K nariadeniu neodkladného opatrenia stačí, ak sú tvrdené skutočnosti aspoň osvedčené, t.j. ak sa javia aspoň pravdepodobnými. Procesnú zodpovednosť v uvedenom smere nesie navrhovateľ neodkladného opatrenia.

25. Zákon preto nepredpokladá, že súd bude pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení vykonávať dokazovanie a naopak, vo vedomí, že vylúču strany, proti ktorej návrh na nariadenie neodkladného opatrenia smeruje, by mohol byť zmarený účel uvedeného opatrenia; v ustanovení § 329 ods. 1 C.s.p. výslovne formuloval zásadu, že účastníci nemusia byť pred rozhodnutím o návrhu na neodkladné opatrenie vypočutí a rovnako, že súd nemusí nariadiť pojednávanie. Pri samotnom osvedčovaní nároku (na základe predložených listín) potom nie je treba dôsledne dodržiavať tie formálne požiadavky, ktoré zákon ukladá pri dokazovaní, vrátane požiadavky, aby sa druhá strana sporu mohla pred rozhodnutím o neodkladnom opatrení k obsahu listín, z ktorých bude súd robiť záver o tom, či sú splnené predpoklady pre nariadenie neodkladného opatrenia, vyjadriť. Takýto postup v konaní umožňuje súdu vychádzať z predpokladov, ktoré osvedčujú dôvodnosť takéhoto návrhu, bez toho, aby nariadil pojednávanie, alebo vypočul strany.

26. Neodkladné opatrenie, ktorým súd ukladá platenie výživného v nevyhnutnej miere možno nariadiť bez zreteľa na to, o aké výživné ide. Dôležité je len to, že sa uplatňuje nárok na výživné, ktorého právny dôvod spočíva v ustanoveniach Zákona o rodine, to znamená, že výživné poskytované na inom než zákonom podklade nemožno chrániť neodkladným opatrením.

27. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

28. Medzi jednotlivými druhmi vyživovacej povinnosti má vyživovacia povinnosť rodičov k deťom významné postavenie. Vyživovacia povinnosť zaťažuje oboch rodičov, bez ohľadu na to, či sa dieťa narodilo v manželstve. Pre zákonný vznik tejto vyživovacej povinnosti je relevantnou objektívna právna skutočnosť narodenia dieťaťa, jej zánik zákon spája s nadobudnutím schopnosti dieťaťa samostatne sa živiť. Schopnosťou dieťaťa samostatne sa živiť treba rozumieť schopnosť samostatne, z vlastných zdrojov uspokojovať všetky relevantné životné náklady. Vyžaduje sa aby táto schopnosť napĺňala požiadavku trvalosti tohto stavu, príjem náhodného charakteru nemožno považovať za nadobudnutie schopnosti samostatne sa živiť. Z hľadiska posúdenia zániku vyživovacej povinnosti jednoznačnejšia je situácia, keď dieťa získa pravidelný príjem, či už zo závislej činnosti, podnikateľskej činnosti a pod.

29. V tejto veci je aktívne legitimovaný ten, komu patrí zákonom ustanovený nárok na výživné a osvedčí ho spôsobom, ktorý predpisuje Zákon o rodine, teda uvedie a osvedčí rodinný vzťah, ktorý opodstatňuje platenie výživného. Niekedy je tento rodinný vzťah nesporný a osvedčenie sa vykoná spravidla predložením verejnej listiny, napr. rodného listu, sobášneho listu a podobne.

30. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodiča.

31. Výrok neodkladného opatrenia nepredurčuje obsah meritórneho rozhodnutia, pritom výživné v nevyhnutnej miere je určené len na uspokojovanie základných osobných životných potrieb oprávneného a nie je rozhodujúce, že povinný je schopný platiť aj vyššie dávky výživného. Výživné priznané neodkladným opatrením má nevyhnutnú mieru jeho plnenia aj pre oprávnenú osobu. Výživné bez ohľadu na oprávnené potreby navrhovateľa má postačovať na uhrádzanie základných životných potrieb a tento limit sa vzťahuje na všetky druhy vyživovacích povinností. Začiatkom plnenia vyživovacej povinnosti je deň rozhodnutia o neodkladnom opatrení.

32. V danej veci z obsahu spisu vyplýva, že matka maloletej podala návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadala, aby súd uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletej v sume 150 eur. Otec v odvolaní uviedol, že na tejto sume sa s matkou vopred dohodli, ale odstupom času už nie je schopný výživné v tejto sume platiť. Matka výživné žiadala z dôvodu, že o maloletú sa osobne stará a otec na výživu maloletej neprispieva. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

33. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

34. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine pri plnení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

35. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

36. V súvislosti s ustanovením § 62 Zákona o rodine, podľa ktorého súd prvej inštancie právne posúdil zistený skutkový stav ohľadne určenia výživného, odvolací súd poukazuje na to, že vyživovacia povinnosť zaražuje obidvoch rodičov, bez ohľadu na to, či sa dieťa narodilo v manželstve. Zákonná vyživovacia povinnosť oboch rodičov neznamená mechanickú rovnosť. Vychádza z individuálnych schopností, možností a majetkových pomerov každého z rodičov. Kritériá na strane rodičov sa posudzujú vo vzájomnej súvislosti s odôvodnenými potrebami na strane oprávneného dieťaťa. Ide o osobné právo každého dieťaťa, preto súd vymedzuje vyživovaciu povinnosť voči každému dieťaťu osobitne na základe jeho individuálnych potrieb. Odôvodnenosť potrieb vyjadruje požiadavku, aby plnením vyživovacej povinnosti boli uspokojené všetky náklady vo vzťahu k dieťaťu, ktoré možno očakávať. Miera potrieb dieťaťa je rôzna. Závisí od veku, duševnej a fyzickej vyspelosti, schopnosti, zdravotného stavu, záujmov, nadania, talentu, vzdelania, od formy budúcej prípravy na povolanie. Nemožno dospieť k všeobecne platnému záveru, ide o individuálnu fyzickú a duševnú vyspelosť toho - ktorého dieťaťa, potreby detí v tom istom veku sa môžu odlišovať, súčasne závisí od schopností a možností rodič.

37. V súvislosti s námietkou otca maloletej v podanom odvolaní, že okresný súd nesprávne rozhodol, keď určil výživné na maloleté dieťa vo výške 150 eur mesačne, odvolací súd poukazuje na to, že každý z rodičov je povinný vyživovať svoje dieťa. Vyživovacia povinnosť môže byť plnená osobnou starostlivosťou, alebo čiastočne starostlivosťou o domácnosť, tiež je poskytovaním vecných plnení, napr. bývanie, alebo stravovanie. Ďalšou formou plnenia vyživovacej povinnosti je platenie výživného, ako peňažného príspevku na uhrádzovanie potrieb dieťaťa. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne stará plní vyživovaciu povinnosť prevažne poskytovaním vecných plnení, ako je napr. strava, bývanie, nákup ošatenia, zabezpečenie zdravotnej starostlivosti a pod. a osobnou starostlivosťou. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne nestará, prispieva na jeho výživu výživným, ktoré určil súd.

38. Preto v danom prípade, ak je maloletá v osobnej starostlivosti matky, je otec povinný prispievať na výživu maloletej finančne a nemôže tvrdiť, že pokiaľ nedokáže uhradiť svoje osobné náklady, nemá peniaze na platenie výživného na maloletú, pretože podľa ustanovenia § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Aj keď otec uviedol, že platil náklady na spoločnú nehnuteľnosť s matkou maloletej, táto otázka bude predmetom vysporiadania ich spoluvlastníctva a nemožno to riešiť v súvislosti s vyživovacou povinnosťou otca na maloletú. Za danej situácie je súdom prvej inštancie

dostatočne zistené a odôvodnené rozhodnutie o uložení vyživovacej povinnosti otcovi v sume 150 eur, pretože vyživovacia povinnosť otcovi vyplýva zo zákona a preto si ju musí plniť.

39. Právo rodiča vychovávať svoje dieťa a starať sa o dieťa zaručuje aj čl. 41 Ústavy Slovenskej republiky. Na rovnakom mieste tiež zaručuje dieťaťu právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Dohovor o právach dieťaťa ukladá zmluvným štátom povinnosť vynaložiť všetko úsilie na to, aby sa uznala zásada, že sú to obaja rodičia, ktorí majú spoločnú a rovnakú prvotnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa, pričom zmyslom ich starostlivosti musí byť vždy záujem dieťaťa.

40. Okresný súd preto rozhodol správne, keď nariadil neodkladné opatrenie a uložil otcovi maloletej prispievať na jej výživu v nevyhnutnej miere sumou 150,- Eur mesačne.

41. Odvolací súd preto uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku ako vecne správne potvrdil.

42. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 C.s.p.).

(1) Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 C.s.p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).